

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka
obavezno navedu izvor

GODINA V

SARAJEVO, 30.4.2018.

BROJ: 3

POSLOVNE STATISTIKE

INDEKSI PROMETA TRGOVINE NA MALO U BIH, MART 2018.

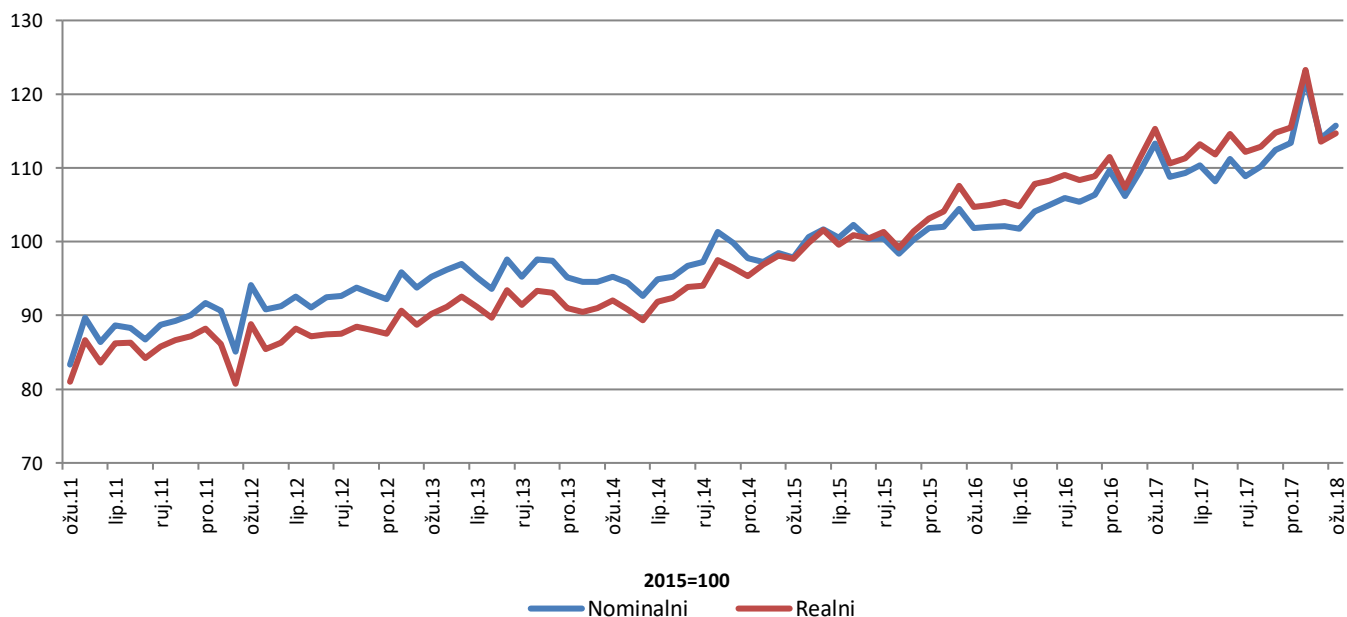
Ukupan desezonirani promet trgovine na malo u BiH u martu 2018. godine, posmatran u tekućim cijenama, zabilježio je rast od 1,5% u odnosu na mjesec februar 2018. Rast prometa zabilježen je u trgovini prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) u iznosu od 1,3% i u trgovini neprehrambenim proizvodima u iznosu od 0,1%.

Posmatran u stalnim cijenama, ukupan desezonirani promet trgovine na malo u BiH u martu 2018. godine ostvario je rast od 1,0% u odnosu na prethodni mjesec. Rast prometa je zabilježen u trgovini prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) u iznosu od 0,9%, dok je u trgovini neprehrambenim proizvodima zabilježen pad u iznosu od 0,5%.

Ukupni indeks prometa trgovine na malo u BiH u martu 2018. godine ostvario je nominalni rast od 15,7% dok je realni rast iznosio 14,7% u odnosu na baznu (2015) godinu.

Dati podaci su desezonirani.

Indeksi prometa trgovine na malo, desezonirana serija BiH, 2015=100

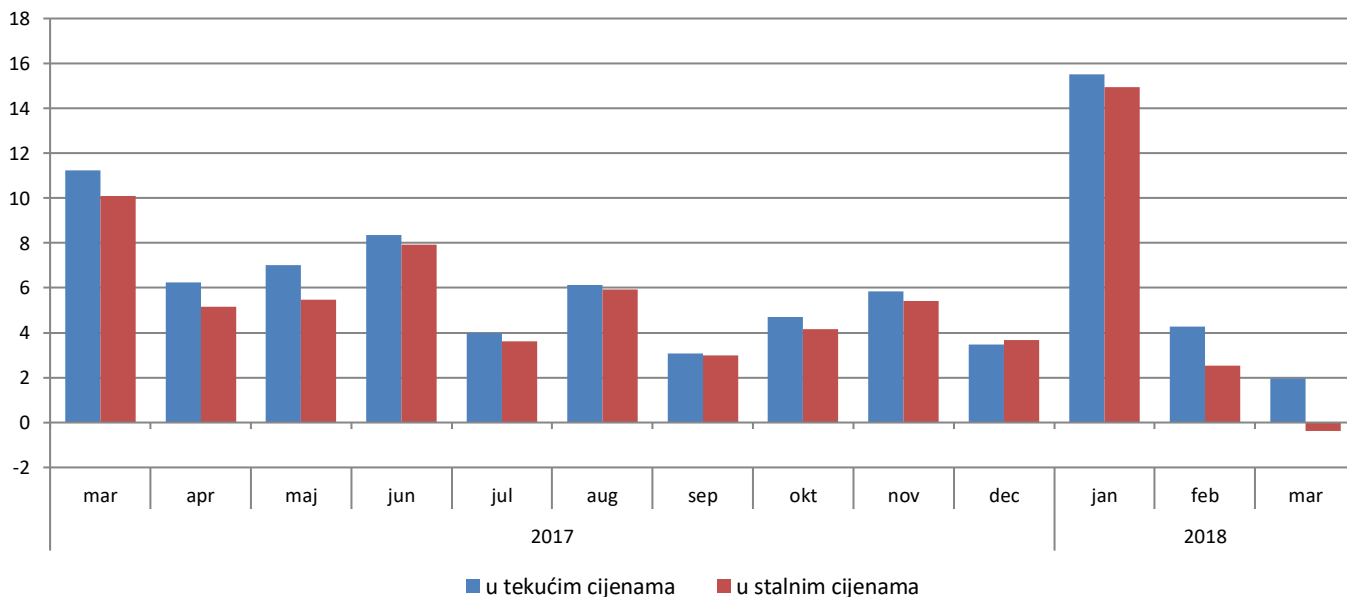

Ukupan promet trgovine na malo u BiH, posmatran u tekućim cijenama, u martu 2018. godine ostvario je rast od 2,0% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Promet prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) ostvario je rast od 11,5%, dok je promet neprehrambenim proizvodima zabilježio pad u iznosu od 4,0% u odnosu na mart 2017. godine.

Posmatrano u stalnim cijenama, ukupan promet trgovine na malo ostvario je pad od 0,4% u odnosu na mart 2017. godine. Promet prehrambenim proizvodima ostvario je rast od 9,6% dok je promet neprehrambenim proizvodima zabilježio pad od 3,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

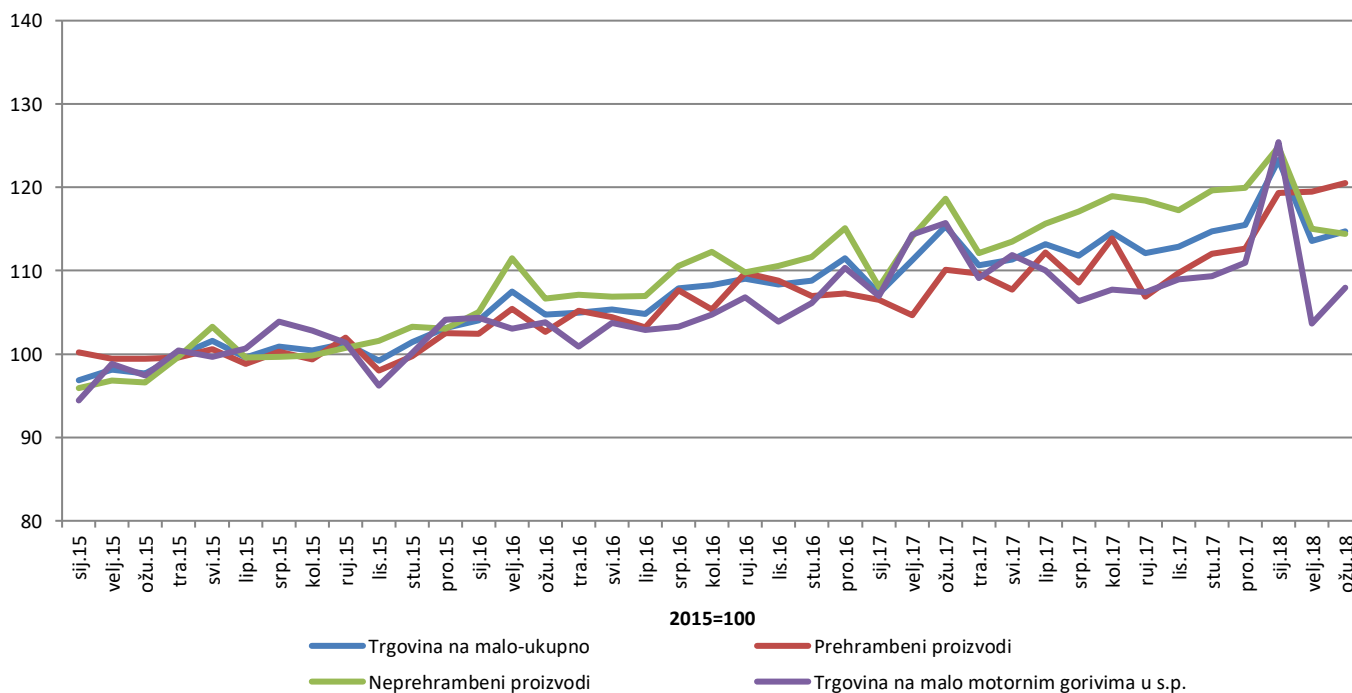
Dati podaci su kalendarski prilagođeni.

Godišnje stope promjene trgovine na malo, kalendarski prilagođena serija BiH

U odnosu na baznu (2015) godinu, realni indeks prometa prehrambenim proizvodima zabilježio je rast od 20,5% dok je promet neprehrambenim proizvodima ostvario rast od 14,4%. Promet od trgovine na malo motornim gorivima ostvario je rast od 7,9%. Dati podaci su desezonirani.

Realni indeksi prometa trgovine na malo, desezonirana serija BiH, 2015=100

Tabela 1: Mjesečne stope promjene izračunate iz realnih indeksa prometa trgovine na malo

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	<u>VIII 2017</u> VII 2017	<u>IX 2017</u> VIII 2017	<u>X 2017</u> IX 2017	<u>XI 2017</u> X 2017	<u>XII 2017</u> XI 2017	<u>I 2018</u> XII 2017	<u>II 2018</u> I 2018	<u>III 2018</u> II 2018
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	2,5	-2,2	0,7	1,7	0,6	6,8	-7,9	1,0
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	1,3	-0,3	1,4	0,3	1,5	13,0	-17,4	4,1
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	2,9	-2,7	0,4	2,1	0,4	4,8	-4,7	0,1
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	4,9	-6,1	2,6	2,1	0,6	5,9	0,2	0,9
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	5,2	-6,8	2,12	2,1	0,8	5,4	0,5	1,0
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	2,3	-1,2	6,7	2,1	-1,2	9,3	-2,1	-0,4
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	1,6	-0,5	-1,0	2,0	0,2	4,1	-7,9	-0,5
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	5,0	-5,1	0,1	2,6	0,8	-3,0	-5,0	1,1
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	-7,2	1,6	-7,8	7,9	-3,8	24,1	-15,7	4,2
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	-0,6	4,8	-2,1	1,8	-0,6	9,8	-14,8	-1,6
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	-0,6	6,7	1,2	3,3	-3,9	34,8	-6,1	-3,4
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	0,5	0,2	-1,9	1,7	0,7	4,2	-5,7	-1,1
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	3,3	-3,7	17,3	1,7	-2,8	12,5	-13,0	-0,2
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	-1,3	3,1	-5,9	7,9	-0,4	3,1	-3,4	3,1
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	6,0	-0,5	-2,9	8,3	-5,8	12,8	-8,5	7,9
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	0,1	2,1	-0,2	0,9	0,3	3,5	-0,3	0,2
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	-4,9	4,9	-0,4	1,9	-7,4	16,2	-4,6	3,8
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	22,2	1,1	-15,0	-8,8	18,1	36,3	-14,0	6,0

* *desezonirani podaci*

* *podaci za prethodni period su revidirani*

Tabela 2: Godišnje stope promjene izračunate iz realnih indeksa prometa trgovine na malo

Sifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	<u>IX 2017</u> IX 2016	<u>X 2017</u> X 2016	<u>XI 2017</u> XI 2016	<u>XII 2017</u> XII 2016	<u>I 2018</u> I 2017	<u>II 2018</u> II 2017	<u>III 2018</u> III 2017	<u>I-III 2018</u> I-III 2017
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	3,0	4,2	5,4	3,7	14,9	2,5	-0,4	5,3
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	0,6	4,9	3,0	0,6	17,4	-9,4	-6,7	0,0
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	3,8	3,9	6,2	4,6	14,1	6,4	1,6	7,0
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	-2,9	0,7	4,6	4,9	12,1	14,2	9,6	11,8
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	-2,2	-0,1	4,3	4,5	10,6	14,0	9,4	11,2
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	-8,0	6,5	6,6	7,6	25,3	15,9	11,5	17,1
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	8,1	6,0	7,3	4,4	15,6	1,2	-3,5	3,8
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	2,2	3,3	5,3	0,6	6,4	-1,9	-8,5	-1,9
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	1,3	-7,3	-2,2	-6,0	36,9	5,1	7,0	16,0
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	13,2	8,2	8,2	3,6	31,9	-7,0	-11,2	1,0
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	3,9	10,0	10,5	0,6	48,0	38,3	22,1	35,1
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	11,1	6,8	8,4	8,4	14,2	4,6	1,9	6,7
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	-8,8	10,0	7,6	7,0	27,0	3,7	1,2	9,6
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	20,6	4,1	19,7	12,5	17,7	8,8	10,2	12,3
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	13,3	7,9	10,8	7,1	31,5	8,2	19,1	19,5
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	2,7	1,6	2,4	1,0	10,1	8,8	8,9	9,3
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	11,4	6,3	2,4	-10,2	22,8	10,0	14,2	15,3
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	-3,8	13,7	19,5	12,4	66,9	67,1	28,8	52,1

* kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

Tabela 3: Mjesečna serija realnih indeksa prometa trgovine na malo, 2015=100

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	I 2018	II 2018	III 2018
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	114,6	112,1	112,9	114,7	115,5	123,3	113,6	114,7
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	107,7	107,5	109,0	109,3	111,0	125,4	103,7	107,9
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	116,9	113,7	114,2	116,5	117,0	122,6	116,9	116,9
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	113,9	106,9	109,7	112,0	112,7	119,3	119,5	120,5
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	117,0	109,1	111,4	113,8	114,7	120,9	121,5	122,8
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	93,4	92,3	98,5	100,5	99,4	108,6	106,3	105,8
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	118,9	118,4	117,2	119,6	119,9	124,8	115,0	114,4
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	118,3	112,3	112,5	115,4	116,3	112,8	107,2	108,4
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	85,2	86,5	79,8	86,1	82,8	102,8	86,6	90,2
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	110,9	116,2	113,7	115,7	115,1	126,3	107,6	105,9
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	115,1	122,9	124,3	128,4	123,5	166,4	156,2	150,8
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	124,9	125,2	122,8	124,9	125,7	131,0	123,5	122,1
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	122,2	117,7	138,1	140,5	136,5	153,6	133,7	133,4
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	145,3	149,8	141,0	152,1	151,6	156,2	150,9	155,5
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	114,1	113,6	110,2	119,4	112,5	126,9	116,1	125,3
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	111,5	113,8	113,6	114,6	114,9	119,0	118,6	118,8
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	121,0	126,9	126,4	128,8	119,3	138,6	132,2	137,2
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	136,2	137,7	117,0	106,7	126,0	171,8	147,7	156,5

* *desezonirani podaci*

* *podaci za prethodni period su revidirani*

Tabela 4: Realni pokazatelji prometa trgovine na malo, izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	Stope promjene				Indeksi prometa 2015 = 100			
		III 2018 II 2018	III 2018 III 2017	III 2018 ø2017	I-III 2018 I-III 2017	XII 2017	I 2018	II 2018	III 2018
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	21,5	0,6	-3,2	5,8	121,1	103,2	89,5	108,8
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	24,4	-6,7	-10,8	0,0	108,8	103,0	78,6	97,7
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	20,7	3,0	-0,8	7,6	125,2	103,2	93,2	112,5
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	18,5	13,0	5,6	13,0	127,7	104,6	97,8	115,8
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	18,4	13,1	5,7	12,5	130,4	106,9	100,1	118,5
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	19,2	11,5	4,6	17,1	110,3	89,5	82,6	98,4
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	22,4	-3,2	-5,0	4,0	123,4	102,3	90,0	110,2
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	23,7	-8,5	-12,4	-1,9	127,6	91,0	80,1	99,1
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	6,7	7,0	2,3	16,0	102,6	101,5	80,0	85,3
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	34,1	-12,0	-18,4	0,6	105,3	77,9	67,6	90,7
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	10,6	22,1	21,3	35,1	126,0	142,0	131,3	145,3
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	19,3	2,9	4,9	7,2	129,2	121,0	106,7	127,4
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	8,6	1,2	12,4	9,6	155,6	140,9	131,4	142,6
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	18,7	10,2	-2,8	12,3	159,4	144,4	117,0	138,9
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	22,6	19,1	-4,9	19,5	127,4	99,3	84,9	104,1
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	9,1	7,5	11,0	8,8	125,2	119,0	113,2	123,5
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	17,6	14,2	7,2	15,3	126,0	108,1	112,7	132,5
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	6,0	28,8	34,4	52,1	126,0	171,8	147,7	156,5

*podaci za prethodni period su revidirani

Tabela 5: Nominalni pokazatelji prometa trgovine na malo, izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	Stope promjene				Indeksi prometa 2015 = 100			
		III 2018 II 2018	III 2018 III 2017	III 2018 ø2017	I-III 2018 I-III 2017	XII 2017	I 2018	II 2018	III 2018
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	22,2	2,5	-0,6	7,1	118,6	101,0	89,5	109,3
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	24,5	-0,1	-3,1	5,2	108,0	103,2	83,6	104,1
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	21,5	3,4	0,2	7,8	122,2	100,2	91,5	111,1
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	19,1	14,8	7,3	14,6	128,7	106,3	99,7	118,7
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	18,8	14,4	7,04	13,4	130,6	107,7	101,3	120,3
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	20,4	16,9	8,9	21,9	118,4	98,4	91,1	109,7
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	23,7	-4,9	-5,3	2,4	117,1	95,4	85,0	105,2
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	24,3	-8,6	-12,2	-2,3	124,3	88,5	77,9	96,9
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	6,6	6,0	1,7	14,5	96,5	95,5	75,2	80,2
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	34,5	-12,5	-18,7	0,1	103,6	76,6	66,5	89,5
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	12,9	21,2	19,1	30,9	125,3	133,0	126,3	142,6
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	20,9	0,0	6,2	4,6	118,0	109,4	98,8	119,4
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	8,3	3,9	16,6	12,2	152,0	139,3	133,4	144,5
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	21,3	2,3	-7,7	4,6	134,0	114,1	92,1	111,8
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	22,8	17,1	-5,6	17,1	124,3	96,8	82,8	101,7
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	9,3	9,1	12,2	10,3	127,8	121,9	116,2	127,0
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	18,4	19,1	10,8	19,6	134,1	117,2	122,4	144,9
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	6,7	24,0	31,6	46,1	114,7	152,2	131,0	139,8

*podaci za prethodni period su revidirani

Prilog: Izvod iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010
47	Trgovina na malo osim trgovine motornim vozilima i motociklima
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.
47.4	Trgovina na informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.
47.42	Trgovina na malo telekomunikacijskom opremom u s.p.
47.43	Trgovina na malo audio i video opremom u s.p.
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.
47.51	Trgovina na malo tekstilom u s.p.
47.52	Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom u s.p.
47.53	Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u s.p.
47.54	Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.
47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima za domaćinstvo u s.p.
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.
47.61	Trgovina na malo knjigama u s.p.
47.62	Trgovina na malo novinama, papirnom robom i pisaćim priborom u s.p.
47.63	Trgovina na malo muzičkim i videozapisima u s.p.
47.64	Trgovina na malo sportskom opremom u s.p.
47.65	Trgovina na malo igrama i igračkama u s.p.
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.
47.71	Trgovina na malo odjećom u s.p.
47.72	Trgovina na malo obućom i proizvodima od kože u s.p.
47.73	Apoteke
47.74	Trgovina na malo medicinskim preparatima i ortopedskim pomagalicama u s.p.
47.75	Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima u s.p.
47.76	Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u s.p.
47.77	Trgovina na malo satovima i nakitom u s.p.
47.78	Trgovina na malo novom robom u s.p.
47.79	Trgovina na malo rabljenom robom u s.p.
47.8	Trgovina na malo na štandovima i tržnicama
47.81	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima na štandovima i tržnicama
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Cilj istraživanja

Svrha mjesečnog istraživanja trgovine na malo je dobijanje blagovremenih informacija o promjeni nivoa ostvarenog prometa (nominalne i realne vrijednosti) i drugim relevantnim pokazateljima iz oblasti trgovine na malo u BiH. Indeks prometa trgovine na malo jedan je od ključnih pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže organima državne uprave i preduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata maloprodajnog sektora, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa.

Metodologija istraživanja je u potpunosti harmonizirana sa onom koja je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama iz 1998. i njenim izmjenama i dopunama (u daljem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravna lica koji su prema glavnoj djelatnosti registrovani da obavljaju djelatnost trgovine na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (oblast 47 - KD BiH 2010), te u manjoj mjeri poslovni subjekti koji su prema glavnoj djelatnosti razvrstani u druge djelatnosti, ali obavljaju i djelatnost trgovine na malo. Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Evropskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni preduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja trgovine na malo u BiH koristi se kombinovani metod punog obuhvata i stratifikovanog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratum prema entitetu kojem poslovni subjekt pripada, klasi finansijskog podatka (finansijski izvještaj za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (oblast 47-KD BiH 2010). Kao pomoćna stratifikaciona varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak trgovine na malo za 2018. godinu reprezentativan je na nivou Bosne i Hercegovine, kao i na nivoima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja učestvuju sve tri statističke institucije u BiH. Osnovna varijabla posmatranja je mjesečni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je u skladu sa EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrasca M KPS TRG 01, predstavljaju osnovu za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više nivoe (grana, oblast, specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Kompilacija indeksa

Indeksi prometa trgovine na malo računaju se u odnosu na novu baznu (2015) godinu, primjenjuje se u obračunu indeksa od januara 2018. te se iskazuju u realnim i nominalnim vrijednostima. EU uredbom (EC) broj 472/2008 propisana je primjena bazne 2015 od januara 2018. u zemljama članicama EU. Nominalni indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen uticaj promjene cijena). Korisnicima statističkih podataka je veoma važno da prate dinamiku kretanja pojave tokom vremena i u te svrhe koristimo realni indeks prometa. Realni indeks je izražen u stalnim cijenama i dobije se je deflacioniranjem nominalnih vrijednosti prometa prilagođenim Indeksom potrošačkih cijena.

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

Obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su su podaci prilagođeni za uticaj sezone i kalendarske dane. Mjesečni indeksi i stope promjene se prema preporukama Eurostata prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku.

Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog perioda prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utiču na posmatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u JDemetra+ aplikaciji (verzija 2.2.0) metodom TRAMO-SEATS na izvornim mjesečnim serijama podataka u skladu sa smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja, dodavanjem novih mjesečnih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od januara 2014. godine u redovnoj mjesečnoj periodici publikuju u formi saopštenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.ba). Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa trgovine na malo BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovna saopštenja trgovine na malo se objavljuju u mjesečnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodni mjesec (t-1) revidiraju u skladu sa novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminarne podataka. U saopštenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovnim mjesečnim saopštenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturisani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge u trgovini na malo tokom referentnog perioda trećim licima i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom kao što su transport, pakovanje, itd. prenijete na kupca, čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Porez na dodanu vrijednost (PDV) isključen je iz prometa.

Promet od djelatnosti trgovine na malo obuhvata vrijednost svih roba prodatih stanovništvu za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu u posmatranom periodu.

- Promet prehrambenim proizvodima obuhvata promet koji su ostvarili poslovni subjekti registrovani u djelatnostima 47.11 i 47.2. (pretežno hrana, piće i duhanski proizvodi).

- Promet neprehrambenim proizvodima obuhvata trgovinu na malo raznovrsnom robom koji su ostvarili poslovni subjekti registrovani u djelatnostima 47.19, 47.4-47.9.

Promet od ostalih djelatnosti obuhvata vrijednost svih ostalih prodatih proizvoda i usluga na tržištu (trgovina na veliko, posredovanje u trgovini na veliko, ugostiteljstvo, transport i ostale djelatnosti).

Skraćenice

EU- Evropska unija

Eurostat- Statistički ured Evropske unije

FZS FBiH- Federalni zavod za statistiku Federacije BiH

KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010

NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU

RZS RS- Republički zavod za statistiku Republike Srpske

SPR- Statistički poslovni registar

s.p.- specijalizirane prodavnice

n.p.- nespecijalizirane prodavnice

- nema pojave

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 · Telefaks: +387 (33) 220 622

Elektronska pošta: bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica: <http://www.bhas.gov.ba>

Odgovara direktor: Velimir Jukić

Saopćenje pripremio: Alen Bajramović

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
